

Rano jezik 0-3 godine

– et fælles ansvar

BOSNISK

Rano jezik (0- 9 mjeseci)

Znate li da vase dijete prilikom rođenja

- već ima jezička iskustva?
- razlikuje jezičke zvukove mnogo precizno?
- već više sedmica mogao da prepozna maternji jezik?

Znate li

- da sva dojenčad brbljaju, također gluha djeca(do 6 mjeseci starosti)?
- da novorođenčad može oponasati odrasle izraze lica?

Znate li

- da dojenčev rani kontakt očima, zvukovi, plac i nariječja su dijelovi malih razgovora sa tobom?
- da potpuno bliska komunikacija, gdje dojenče može da pročita vas smjer pogleda, reakciju i ton, ima direktnu povezanost sa dječijim rječnikom kasnije?
- što više situacija sa zajedničkom pažnjom, uključeni u svakodnevnicu vašeg djeteta, a a samim tim dijete brže uči nove riječi.

Rano jezik (0- 9 mjeseci)

Znate li da vase dijete od 9 mjeseci starosti

- ocekuje se da moze usmjeriti paznju prema drugoj osobi?
- pocinje imitirati odrasle radnje- takodje zvukove i jezicke tonove?
- moze da povezuje zvukove sa stvarima? (telefon, kljucevi)

Ovako mozete pomoci vasem djetetu u jezickom razvoju:

- Odgovori na dječije signale pozitivno, i smatraj ih jednim vaznim dijelom komunikacije. Probaj pogoditi , sta dijete kaze sa svojim zvukovima. I izgovori rijec! Igraj se sa svojim djetetom. Naprimjer ” dati- i uzeti” , igrati,igrati u krilu kao ” jahati-ravno”, igra sa prstima, igra skrivanja.
- Pjevaj sa vasim djetetom.
- Usmjeri zajednicku paznju na nove stvari i radnje u svakodnevnici – lice u lice.

Rano jezik (0- 9 mjeseci)

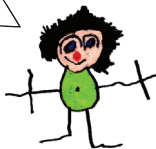
Dvojezicno dijete

- Ako vasa dijete raste sa danskim kao drugim jezikom, je od velikog znacaja da vasa dijete ima dobro razvijen maternji jezik.
- Vasa dijete uci danski, na osnovu svojih ranijih jezickih iskustava iz maternjeg jezika.
- Zbog toga je vazno da vi jacate i pricate maternji jezik sa vasim djetetom, ako je to jezik koji vi poznajete najbolje.

Pomozi svom djetetu da izrazi osjecanja i zainteresovanost

Tvoje dijete se smije, a ti kazes: "Ja mogu vidjeti, da si ti sretan"!

Prati pogled vasesg djeteta, podijeli doživljaj sa djetetom pomocu rijeci.

Vase dijete je izgubilo jednu carapu, hvata se za stopala a ti kazes: "Oh! Tvoja carapa je nestala!"

Jezik djeteta od 9 mjeseci do 3 godine starosti

Znate li da

- vase dijete pocinje da pokazuje na predmete, kada je oko 11- 13 mjeseci?
- izraz lica vasesg djeteta i cinjenice igraju vaznu ulogu u jezickom razvoju?

Mozda pokazuje dijete na jedan predmet i kaze najprvu rijec " to".Mozda dijete proteze ruku naprijed, da pokaze tebi predmet.

U starosti od 11- 13 mjeseci pocinje dijete takodje da komunicira sa vise niansa – naprimjer proteze ruke da pokaze da je nesto nestalo ili mase spontano, kada neko dolazi ili ide.

Vase dijete proteze ruku sa komadom banane prema tebi i kaze " Da!"
Ti kazes:" Da,ti imas jednu bananu!"

Jezik djeteta od 9 mjeseci do 3 godine starosti

Znate li da vase dijete

- od 8 mjeseci moze razumjeti izmedju 10- 20 rijeci.
- od 15 mjeseci moze razumjeti oko 100 rijeci, bez obzira sto samo moze reci oko 10- 20 rijeci.

Gledaj na tu stvar, na koju vase dijete pokazuje paznju i pricaj o njoj.

Pruzi vasem djetetu vrijeme za ponavljanje.

Vi ste rekli nesto djetetu- sad cekate strpljivo mnogo sekundi – gledas u dijete- pa dolazi rijec mozda.

Ili cekas da dijete samo nesto kaze, - i ti odgovaras sa slicnim zvukovima i rijecima.

Odgovori na djecije pitanje.

Kada si ti sipao jednu malu kapljicu soka tvom djetetu , dajes mu mogucnost da zamoli za jos.
Tvoje dijete proteze soljicu naprijed i kaze: Duus!
Ti mrdas glavom i odgovaras: Juice.O, ti zelis jos soka tj, juice!

Jezik djeteta od 9 mjeseci do 3 godine starosti

Znate li, da

- zelja za komunikacijom raste, kada imas nesto na srcu i znas, da ima neko ko zeli da te slusa.
- vi pomazete svom djetetu iskazivanjem osjecanja i radnji u vidu rijeci
- vase dijete osjeca, kada ti stvarno zelis da komuniciras, i kada ti samo zelis cuti rijeci.

**Formulisi se cijelim recenicama,
i izbjegavaj jednostavno pokazivanje.**

"Mogu li ja dobiti cipelu?"
"ili" Hoces li mi dati cipelu?"

**Prihvati nacin govora vaseg djeteta.
Ponovi recenice korektno**

Tvoje dijete kaze: "Dador dører!"
I ti kazes "Da, traktor vozi ""

Igrajte, citajte i pjevajte zajedno sa vasim djetetom.

Igre kao " Klappe, klappe kage" i igre u vidu pjesme kao " Lille Peter Edderkop", Mariehønen , Evigglad" su zabavne u igri sa djetetom i uticu na razvoj jezika kod djeteta.

Pokazivanje- knjiga sa slikama, sa velikim slikama i jasnim bojama su dobre. Pocni rano sam, posto skroz malo dijete , moze razlikovati boje i oblike.

Probaj napraviti jednu malu knjigu sa slikama od kuće – od tvoje bake i djeda, macke, mame, tate brata, sestre, ljuljacke, zeca, soljice vasesg djeteta, kreveta vasesg djeteta, taj vatrogasni auto i tako dalje. Pogledajte knjige zajedno i citajte iste knjige vrlo rado mnogo puta.

Lutke primamljuju i zadrzavaju paznju vasesg djeteta prilikom pjesmi i prica.

Jezik raste, kada pricate zajedno.

Vi gledate u jednu knjigu sa slikama zajedno. Dijete kaze: "Beba spava"
(pokazuje i gleda na tebe).

Ti kazes: " Da, beba spava..... Mi moramo biti mirni, da je ne probudimo."

Koristi biblioteku.Pricaj takodje o stvarima, koje vase dijete ne poznaje. Naprimjer, divlje zivotinje, djeca u drugim zemljama, cudna auta.

Gledaj dječiji tv zajedno, i pricaj o tome sta gledate.

Jedan dobar sluh

Vase dijete može da ima smanjen sluh mjesecima nakon upale srednjeg uha ili jake prehlade. U tom periodu može da bude teško da čuje glasove jezika.

Jedan dobar sluh je presudan za razvoj jezika.

Ako ste zabrinuti za jezički razvoj vašeg djeteta, trebali biste da usi i sluh pregledate kod usnog doktora.

Znak, da postoji potreba za pomoć:

- Ako dijete od 6 mjeseci ne brblja i ne reaguje na govor drugih.
- Ako dijete od 1 i pol godine, uopšte ne počinje da koristi riječi.
- Ako dijete od 2 godine koristi samo nekoliko riječi da bi izrazio svoje želje i potrebe.
- Ako dijete ne pokazuje, mjenja izraz lica, ili koristi druge ne jezičke izraze može da bude znak da dijete može da razvije jezičke poteškoće kasnije u razvoju.

Ili u svim slučajevima da dijete nije zainteresovano da komunicira sa svojom okolinom.

Links

- www.biblioteket.sonderborg.dk
- www.sprogpakken.dk
- eller søg på nettet efter f.eks. 'små børns sprog', 'sprogstimulering', 'sprogudvikling', 'babytegn' osv.

Du kan også finde denne og andre brochurer online på

www.sonderborgkommune.dk > Borger > Pasning, skole og familie > Dagpleje, vuggestue og børnehave > Særlige tiltag 0-6 år

www.sonderborgkommune.dk

Sønderborg Kommune
Børn og Uddannelse
Voldgade 5
6400 Sønderborg
T 8872 6400
post@sonderborg.dk